

สทข

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
Office of Transport and Traffic Policy and Planning

โครงการศึกษาการจัดทำ Model การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ **ระเบียงเศรษฐกิจภายในกรอบ GMS** เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2
เอกสารประกอบการสัมมนา ชุดที่ 1

ที่ปรึกษา

CHOTICHINDA
CHOTICHINDA CONSULTANTS LIMITED

โครงการศึกษาการจัดทำ Model การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายในกรอบ GMS เพื่อสนับสนุนการพัฒนาตามเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

1. บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ด้วยสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจโลก โครงสร้างประชากร เทคโนโลยี ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายมากขึ้นในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งระบบ เพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพภายในด้านโครงข่ายคมนาคม ในพื้นที่เขตเมืองและเชื่อมโยง รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในภาคการขนส่ง

พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ปัจจุบันมีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและมีโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกับประเทศเมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา และสามารถเชื่อมโยงต่อไปเวียดนามและจีนตอนใต้ได้อย่างสะดวก โดยผ่านแนวระเบียงเศรษฐกิจการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion, GMS) แนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East - West Economic Corridor, EWEC) แนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North - South Economic Corridor, NSEC) ตามแนวเส้นทาง R9 R12 R3A R3B ทำให้ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเสมือนประตูเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าและการท่องเที่ยวของประเทศ

คณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2561 ณ จังหวัดเพชรบูรณ์ นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการให้ดำเนินการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น การปรับปรุงและพัฒนาโครงข่ายทางหลวงแผ่นดิน การพัฒนาท่าอากาศยาน การพัฒนาระบบคมนาคมทางราง โดยให้กระทรวงคมนาคมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการเร่งรัดตามขั้นตอน

คณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 ณ จังหวัดหนองคาย คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการประชุมที่เสนอให้ศึกษาความเหมาะสมในการลงทุนระบบขนส่งแบบบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 1 โดยให้กระทรวงคมนาคมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการตามความจำเป็นเร่งด่วน

นอกจากนี้ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2564 ได้กำหนดพื้นที่ที่มีความเหมาะสมที่จะกำหนดให้เป็นระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง - ตะวันออก และภาคใต้

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) จึงได้เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดทำ Model การพัฒนาโครงข่ายระบบคมนาคมขนส่งในภาพรวมของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงกฎระเบียบและการอำนวยความสะดวก

เพื่อเสริมศักยภาพรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภูมิภาคที่เชื่อมต่อกับระบบหลักของประเทศ และอนุภูมิภาคตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ และแนวตะวันออก - ตะวันตก รวมทั้งการจัดทำแผนการพัฒนาด้านการคมนาคมในพื้นที่เพื่อสนับสนุนภาคการผลิต การบริการ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และระบบโลจิสติกส์ รวมถึงสอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ตามยุทธศาสตร์ชาติ

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อจัดทำภาพรวมการพัฒนาและยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ที่เชื่อมโยงในแต่ละรูปแบบการขนส่งกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวตามระยะเวลาการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ
- 2) เพื่อให้มีฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาและระบบขนส่งและจราจรในภูมิภาค สำหรับบูรณาการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งระดับประเทศ ระดับภาค ระดับกลุ่มจังหวัด ระดับจังหวัด รวมถึงการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
- 3) เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว พ.ศ. 2568 - 2580 ประกอบด้วย แผนงาน แผนการลงทุน และการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ในแต่ละรูปแบบการขนส่งในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวตามระยะเวลาการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ
- 4) เพื่อจัดทำแผนบูรณาการการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย เชื่อมโยงกับภูมิภาค ประกอบด้วย โครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมระดับจังหวัด ระดับกลุ่มจังหวัด ระดับภาคและการเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค โดยให้มีข้อมูลการพัฒนาและระบบการขนส่งและจราจรในเมืองภูมิภาคด้วย

ที่มา : Asian Development Bank, 2011

รูปที่ 1.2-1 แนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจตามแผนงานพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

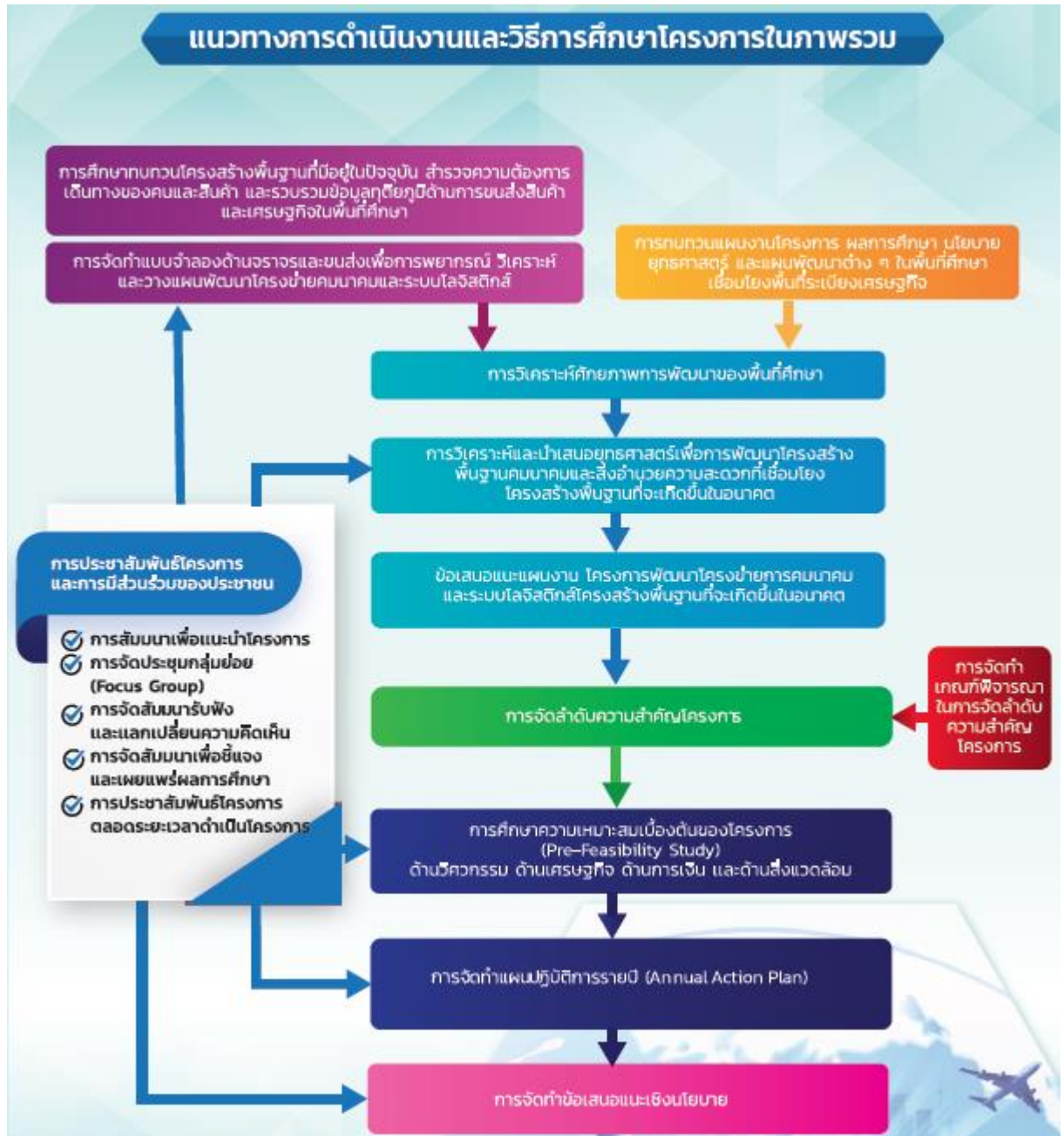
1.3 รายละเอียดการดำเนินงาน แนวทาง และวิธีการศึกษา

ในการดำเนินงานศึกษาการจัดทำ Model การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS เพื่อสนับสนุนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์และการท่องเที่ยว ประกอบด้วยงาน 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

- **งานส่วนที่ 1 :** จัดทำภาพรวมการพัฒนาและยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ที่เชื่อมโยงในแต่ละรูปแบบการขนส่งกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์และการท่องเที่ยวตามระยะเวลาการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ
- **งานส่วนที่ 2 :** จัดทำแผนงาน แผนการลงทุน และการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ในแต่ละรูปแบบการขนส่งในพื้นที่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์และการท่องเที่ยวตามระยะเวลาการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ
- **งานส่วนที่ 3 :** งานการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชน

การดำเนินงานศึกษาทั้ง 3 ส่วน เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่สามารถนำไปเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS เพื่อสนับสนุนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์และการท่องเที่ยว และกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์และการท่องเที่ยว รวมทั้งแผนปฏิบัติการลงทุนของโครงการ พร้อมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สำคัญ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งจะช่วยให้การใช้งบประมาณด้านการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์เกิดประโยชน์สูงสุด

ทั้งนี้ แนวทางการศึกษา ขั้นตอนต่าง ๆ แสดงดังรูปที่ 1.3-1

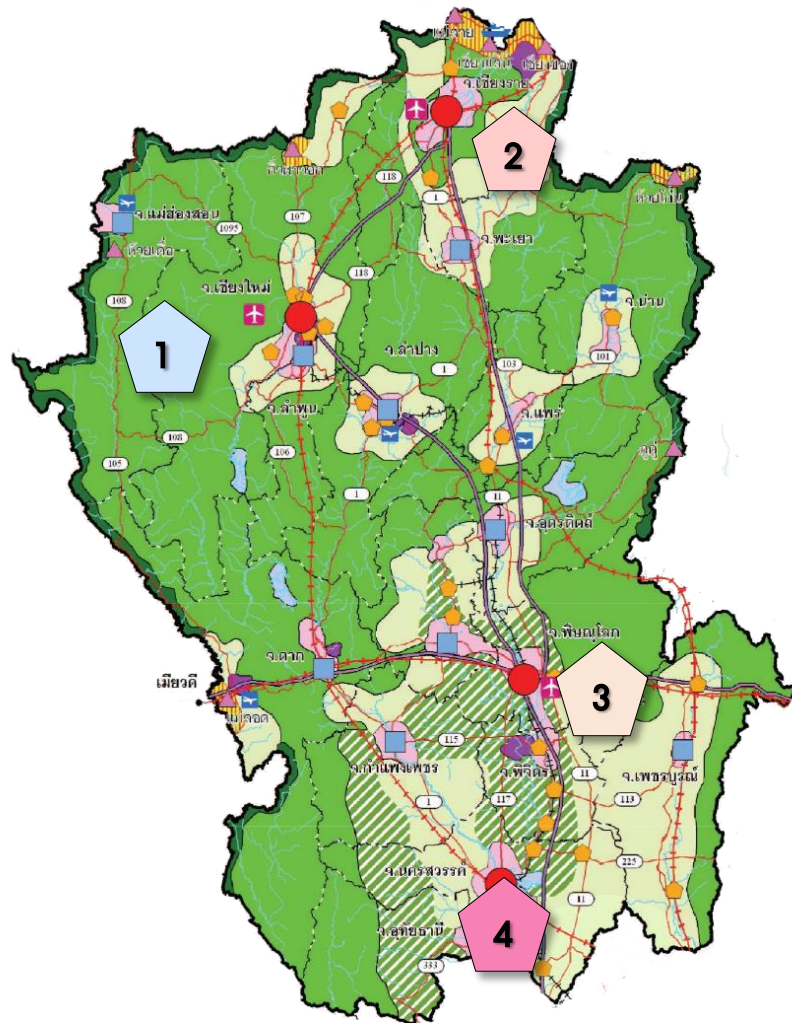

รูปที่ 1.3-1 แนวทางการดำเนินงานและวิธีการศึกษาโครงการในภาพรวม

1.4 พื้นที่ศึกษา

พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือ จำนวน 4 พื้นที่ ดังนี้

- 1) พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 (จำนวน 4 จังหวัด) ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน
- 2) พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (จำนวน 4 จังหวัด) ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย แพร่ น่าน และพะเยา
- 3) พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (จำนวน 5 จังหวัด) ประกอบด้วย จังหวัดเพชรบูรณ์ ตาก พิษณุโลก สุโขทัยและอุตรดิตถ์
- 4) พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 (จำนวน 4 จังหวัด) ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร และอุทัยธานี

รูปที่ 1.4-1 พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือ

2. สรุปข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

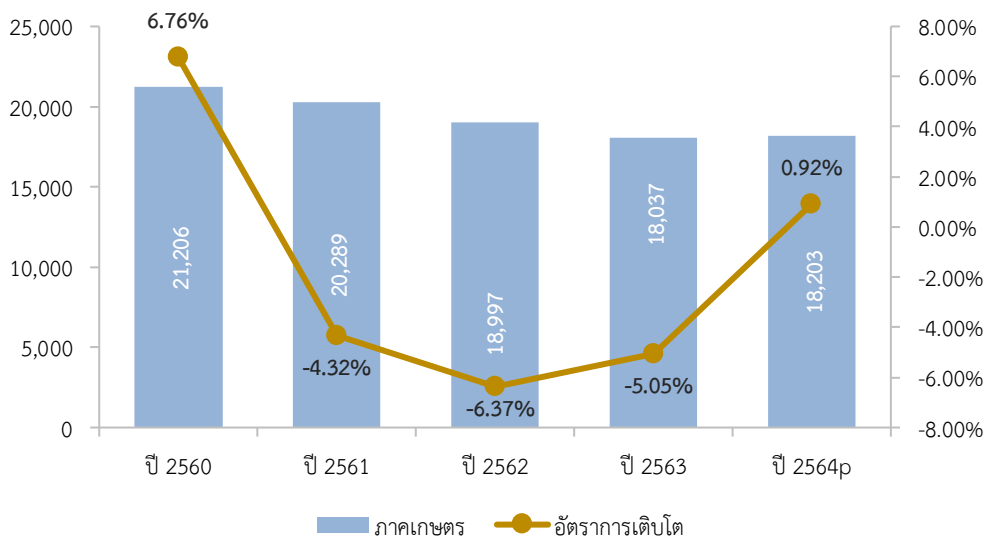
2.1 การเกษตรและผลิตภัณฑ์

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ปี พ.ศ.2564 เท่ากับ 18,203 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2563 มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร เท่ากับ 18,037 ล้านบาท ด้วยอัตราการเติบโตร้อยละ 0.92

ตารางที่ 2.1-1 มูลค่าด้านการเกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2
ช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2564

หน่วย : ล้านบาท

สาขาการผลิต	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564p
ภาคเกษตรของกลุ่มจังหวัดฯ	21,206	20,289	18,997	18,037	18,203
อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	6.76%	-4.32%	-6.37%	-5.05%	0.92%

รูปที่ 2.1-1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

ช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2564

2.1.1 ผลผลิตทางการเกษตร

ด้านเกษตรกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีพืชเศรษฐกิจหลักสำคัญ ได้แก่ ข้าวนา ปี/ข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา และข้าวโพดสัตว์เลี้ยง โดยแบ่งออกเป็น พืชไร่ ได้แก่ ข้าว (ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง และมันสำปะหลัง และพืชสวน ได้แก่ ยางพารา อ้อยโรงงาน และน้ำมันปาล์ม

พืชไร่

1) ข้าว (ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง) เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคเหนือ โดยกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในปี 2564 มีพื้นที่เพาะปลูกข้าว 2,982,328 ไร่ ลดลงจากปี 2563 คิดเป็นร้อยละ -2.03 เนื้อที่เก็บเกี่ยว 2,971,677 ไร่ ลดลงจากปี 2563 คิดเป็นร้อยละ -1.33 นอกจากนี้ ในปี 2564 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีผลผลิตต่อไร่/พื้นที่ปลูกรวม 544 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2563 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.59 โดยจังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดคือจังหวัดแพร่ (578 กิโลกรัม/ไร่) รองลงมาได้แก่ จังหวัดเชียงราย (567 กิโลกรัม/ไร่) จังหวัดน่าน (516 กิโลกรัม/ไร่) จังหวัดพะเยา (484 กิโลกรัม/ไร่) ตามลำดับ

ตารางที่ 2.1-2 มูลค่าด้านการเกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2564

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564
ทั่วประเทศ	69,779,604	71,355,345	67,314,347	68,568,434	30,977,600	31,140,782	444	436
ข้าวนาปี	62,437,542	63,012,636	60,093,788	60,261,293	26,423,822	25,830,336	423	410
ข้าวนาปรัง	7,342,062	8,342,709	7,220,559	8,307,141	4,553,778	5,310,446	620	637
ภาคเหนือ	17,616,162	18,100,988	17,083,468	17,398,562	9,735,805	9,995,314	553	552
ข้าวนาปี	14,702,834	15,075,967	14,197,950	14,384,537	7,965,669	8,123,093	542	539
ข้าวนาปรัง	2,913,328	3,025,021	2,885,518	3,014,025	1,770,136	1,872,221	608	619
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	3,044,164	2,982,328	3,011,837	2,971,677	1,645,078	1,621,167	540	544
ข้าวนาปี	2,618,844	2,585,573	2,601,266	2,576,622	1,388,039	1,369,391	530	530
ข้าวนาปรัง	425,320	396,755	410,571	395,055	257,039	251,776	604	635
เชียงราย	1,675,840	1,616,726	1,652,289	1,611,175	943,924	916,595	563	567
ข้าวนาปี	1,335,335	1,307,414	1,325,067	1,303,335	736,491	717,594	552	549
ข้าวนาปรัง	340,505	309,312	327,222	307,840	207,433	199,001	609	643
แพร่	341,810	342,155	339,453	340,873	194,944	197,767	570	578
ข้าวนาปี	306,095	300,843	304,466	299,699	175,531	173,747	573	578
ข้าวนาปรัง	35,715	41,312	34,987	41,174	19,413	24,020	544	581
น่าน	341,993	351,857	338,310	350,318	174,682	181,665	511	516
ข้าวนาปี	329,628	336,430	325,985	334,935	167,696	173,044	509	514
ข้าวนาปรัง	12,365	15,427	12,325	15,383	6,986	8,621	565	559
พะเยา	684,521	671,590	681,785	669,311	331,528	325,140	484	484
ข้าวนาปี	647,786	640,886	645,748	638,653	308,321	305,006	476	476
ข้าวนาปรัง	36,735	30,704	36,037	30,658	23,207	20,134	632	656
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ต่อ ภาคเหนือ	17.28	16.48	17.63	17.08	16.90	16.22	97.78	98.44
ข้าวนาปี	17.81	17.15	18.32	17.91	17.43	16.86	97.83	98.30
ข้าวนาปรัง	14.60	13.12	14.23	13.11	14.52	13.45	99.46	102.53
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ต่อ ทั้งหมด	4.36	4.18	4.47	4.33	5.31	5.21	121.73	124.56
ข้าวนาปี	4.19	4.10	4.33	4.28	5.25	5.30	125.24	129.20
ข้าวนาปรัง	5.79	4.76	5.69	4.76	5.64	4.74	97.44	99.69

ที่มา : สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

2) มันสำปะหลัง เป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญที่ไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก มีส่วนแบ่งการตลาดในการค้าโลกถึงร้อยละ 68 สามารถทำรายได้เข้าประเทศถึงปีละ 85,000 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่จะส่งออกไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มันสำปะหลังจึงเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญอีกชนิดหนึ่งของไทย ในปี 2564 ภาคเหนือ มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น เนื่องจากบางพื้นที่เกษตรกรได้ขยายปลูกมันสำปะหลังในนาข้าวหลังจากที่เก็บเกี่ยวข้าวนาปีเสร็จแล้ว ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น และมันสำปะหลังที่ปลูกในนาข้าวเป็นมันสำปะหลังระยะสั้นและเก็บเกี่ยวก่อนครบกำหนด

ในปี 2564 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีผลผลิตรวมมันสำปะหลัง 517,148 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.33 ของผลผลิตภาคเหนือ และร้อยละ 1.47 ของประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่มีผลผลิตรวม 278,675 ตัน คิดเป็นร้อยละ 85.67 ซึ่งปริมาณผลผลิตดังกล่าว อยู่อันดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ โดยผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัดน่าน ซึ่งมีผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ปริมาณ 190,360 ตัน คิดเป็นร้อยละ 36.81 ของผลผลิตกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดเชียงราย 144,414 ตัน จังหวัดพะเยา 91,961 ตัน และจังหวัดแพร่ 90,413 ตัน ตามลำดับ

ตารางที่ 2.1-3 ภาพรวมพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิต/ไร่
ของกลุ่มจังหวัดฯ

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564
ทั้งประเทศ	9,439,009	10,919,014	8,918,250	10,406,314	28,999,122	35,094,485	3,072	3,214
ภาคเหนือ	2,122,761	2,687,567	2,042,167	2,594,287	6,322,241	8,166,770	2,978	3,039
ภาคเหนือตอนบน 2	104,209	179,121	100,564	177,203	278,675	517,148	2,674	2,887
เชียงราย	33,088	50,207	31,598	49,861	81,250	144,414	2,456	2,876
แพร่	25,499	31,997	24,531	31,016	72,560	90,413	2,846	2,826
น่าน	23,984	64,689	23,323	64,412	67,058	190,360	2,796	2,943
พะเยา	21,638	32,228	21,112	31,914	57,807	91,961	2,672	2,853
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ภาคเหนือ	4.91	6.66	4.92	6.83	4.41	6.33	89.79	95.01
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ทั้งประเทศ	1.10	1.64	1.13	1.70	0.96	1.47	87.04	89.83

ที่มา : สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

พืชสวน

3) ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศไทยที่มีการผลิตมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของโลกซึ่งประเทศไทยถือว่าเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลกจากสถานการณ์ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันถือว่าประเทศไทยยังคงเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจของยางพาราโดยประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพารา มากเป็นอันดับ 2 ประมาณ 22.20 ล้านไร่ รองจากประเทศอินโดนีเซียโดยผลผลิตยางพาราส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคใต้ รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือ

ปี 2564 ประเทศไทยมีพื้นที่เพาะปลูกต้นยางพารา 24,466,804 ไร่ ลดลงจากในปี 2563 ที่มีเพาะปลูกต้นยางพาราที่ 24,753,253 ไร่ คิดเป็นร้อยละ -1.16 โดยในปี 2564 กลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 มีพื้นที่ปลูกยางพารา 869,296 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 711,878 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.24 ของพื้นที่ทั้งหมดในประเทศ กลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 มีผลผลิตรวม 139,971 ตัน คิดเป็นร้อยละ 2.86 ของพื้นที่ทั้งหมดในประเทศ

ตารางที่ 2.1-4 ภาพรวมพื้นที่เพาะปลูกยางพารา เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิต/ไร่ ของกลุ่มจังหวัดฯ

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564
ทั่วประเทศ	24,753,253	24,466,804	21,984,446	21,975,567	4,859,666	4,892,451	196	200
ภาคเหนือ	1,545,617	1,544,868	1,321,148	1,322,248	238,784	247,012	154	160
ภาคเหนือตอนบน 2	864,492	869,296	708,959	711,878	137,694	139,971	159	161
เชียงราย	377,268	378,382	299,300	301,313	62,087	61,751	165	163
แพร่	31,055	36,489	21,387	21,932	3,656	3,937	118	108
น่าน	302,314	300,999	241,059	241,241	41,014	42,141	136	140
พะเยา	153,855	153,426	147,213	147,392	30,937	32,142	201	209
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ภาคเหนือ	55.93	56.27	53.66	53.84	57.66	56.67	103.10	100.70
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ทั่วประเทศ	3.49	3.55	3.22	3.24	2.83	2.86	81.13	80.52

ที่มา : สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

4) ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของประเทศมีพื้นที่เพาะปลูกในปี 2563 จำนวน 6,221,870 ไร่ ภาคเหนือ มีพื้นที่ปลูกในปี 2563 จำนวน 95,378 ไร่ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีเนื้อที่ยืนต้น 22,677 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.36 ของประเทศ และร้อยละ 23.78 ของภาคเหนือ มีเนื้อที่ยืนต้นลำดับที่ 3 ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ รองจากภาคเหนือตอนล่าง 1

ในปี 2564 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีเนื้อที่ให้ผลผลิตรวม 20,570 ไร่ ลดลงจากปี 2563 ซึ่งมีเนื้อที่ให้ผลผลิตรวม 21,040 ไร่ คิดเป็นร้อยละ -2.23 โดยเนื้อที่ให้ผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัด เชียงราย ซึ่งมีเนื้อที่ให้ผลผลิต 11,398 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 55.41 ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 รองลงมาได้แก่ จังหวัดพะเยา 4,297 ไร่ จังหวัดพะเยา 3,020 ไร่ และจังหวัดแพร่ 1,855 ไร่

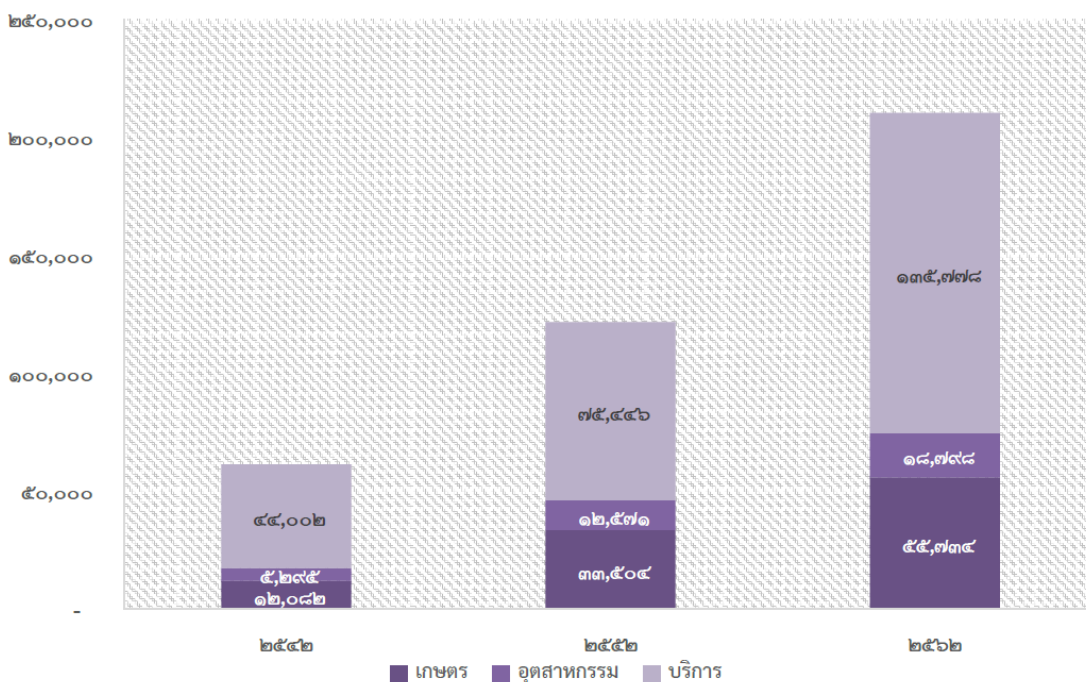
ตารางที่ 2.1-5 ภาพรวมพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิต/ไร่ ของกลุ่มจังหวัดฯ

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564
ทั่วประเทศ	6,221,870	6,296,151	5,870,772	6,033,736	16,221,974	16,903,728	2,607	2,685
ภาคเหนือ	95,378	92,609	81,168	83,529	92,781	102,263	973	1,104
ภาคเหนือตอนบน 2	22,677	21,846	21,040	20,570	18,992	21,464	838	983
เชียงราย	11,908	11,472	11,834	11,398	11,730	14,088	985	1,228
แพร่	2,154	2,090	1,754	1,855	727	877	338	420
น่าน	5,519	5,252	4,368	4,297	2,762	2,734	500	521
พะเยา	3,096	3,032	3,084	3,020	3,773	3,765	1,219	1,242
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ภาคเหนือ	23.78	23.59	25.92	24.63	20.47	20.99	86.09	88.98
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ทั่วประเทศ	0.36	0.35	0.36	0.34	0.12	0.13	32.12	36.60

ที่มา : สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

2.2 การอุตสาหกรรม

สำหรับด้านอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 2 พบว่าในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 นอกภาคการเกษตรมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น โดยจาก รูปที่ 2.2-1 แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างการผลิตของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดในภาคเกษตรกรรม เฉลี่ยแล้วประมาณ ร้อยละ 25 ของผลผลิตทั้งหมด ในขณะที่สัดส่วนภาคอุตสาหกรรมอยู่ที่ ร้อยละ 9 และ ภาคบริการอยู่ที่ร้อยละ 66 จากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัด

ที่มา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564

รูปที่ 2.2-1 ภาพรวมของผลผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

สำหรับอุตสาหกรรมที่มีความโดดเด่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 2 ซึ่งพิจารณาสินค้าส่งออกและนำเข้าประกอบด้วย

- 1) สินค้าเกษตรกรรม ได้แก่ ธัญพืช สัตว์น้ำ ปลาหมึกสด แช่เย็น แช่แข็ง และโค กระบือ สุกร แพะ แกะ ผักและของปรุงแต่งจากผัก สินค้าปศุสัตว์อื่น ๆ อุปกรณ์และส่วนประกอบผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง ลำไยแห้ง,ข้าว เป็นต้น
- 2) สินค้าอุปโภคบริโภคและก่อสร้าง ได้แก่ เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ผ้าผืนและด้าย ปูนซีเมนต์
- 3) สินค้าเชื้อเพลิง พลังงานและแร่ธาตุ ได้แก่ น้ำมันดีเซล น้ำมันสำเร็จรูป เชื้อเพลิงอื่นๆ ก๊าซธรรมชาติ ทองคำ ทองแดงและผลิตภัณฑ์
- 4) สินค้าประเภทยานพาหนะ ได้แก่ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ รถยนต์นั่ง
- 5) สินค้าประเภทยานพาหนะ ได้แก่ เครื่องรับส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดต่อ เครื่องคอมพิวเตอร์ วงจรพิมพ์

จากตารางที่ 2.2-1 เมื่อพิจารณาสัดส่วนสถานประกอบการจำแนกตามภาคเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 2 โดยใช้ข้อมูลปี พ.ศ. 2561 พบว่า มีจำนวนสถานประกอบการทั้งสิ้น 141,544 แห่ง โดยแบ่งเป็นสถานประกอบการ อยู่ในภาคอุตสาหกรรม มีจำนวน 42,389 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 29.95 อยู่ในภาคบริการ จำนวน 99,128 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 70.05 หากพิจารณาประเภทสถานประกอบการตามขนาดของสถานประกอบการ พบว่ากลุ่มจังหวัดฯ มีสถานประกอบการขนาดย่อย หรือสถานประกอบการที่ไม่มีลูกจ้างสูงถึง 117,293 แห่ง สถานประกอบการขนาดเล็ก จำนวน 24,102 แห่ง และสถานประกอบการขนาดกลาง มีจำนวน 139 แห่ง และสถานประกอบการขนาดใหญ่ มีจำนวน 10 แห่ง

ทั้งนี้พบว่าเมื่อพิจารณาสถานประกอบการขนาดย่อมและขนาดเล็กด้วยกันพบว่ากว่าร้อยละ 99.89 ของจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด ดังนั้นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ผลกระทบที่เกิดขึ้น
กับธุรกิจในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 2 ย่อมกระทบต่อสถานประกอบการขนาดย่อมและขนาดเล็กอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ตารางที่ 2.2-1 จำนวนสถานประกอบการ จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2561

กิจกรรมทางเศรษฐกิจ	จังหวัด เชียงราย	จังหวัด พะเยา	จังหวัด แพร่	จังหวัด น่าน	กลุ่ม จังหวัดฯ	สัดส่วนสถาน ประกอบการต่อ ภาคเศรษฐกิจ
ภาคอุตสาหกรรม	8,011	5,496	17,317	11,565	42,389	29.95
การผลิต	7,950	5,467	17,249	11,547	42,213	29.82
การจัดการและการบำบัดน้ำ เสียของเสียและสิ่งปฏิกูล	61	29	68	18	176	0.12
ภาคบริการ	44,614	15,368	22,675	16,471	99,128	70.05
การก่อสร้าง	1,828	567	1,285	762	4,442	3.14
การขาย-ซ่อมแซมยานยนต์ และจักรยานยนต์	3,441	1,287	1,507	1,216	7,451	5.26
การขายส่ง	1,833	658	1,241	817	4,549	3.21
การขายปลีก	17,759	5,785	8,607	6,765	38,916	27.49
การขนส่งทางบกสถานที่เก็บ สินค้า	1,703	1,069	741	800	4,313	3.05
ที่พักแรม	638	135	113	237	1,123	0.79
บริการอาหารและเครื่องดื่ม	6,958	2,372	3,386	2,203	14,919	10.54
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	213	146	30	61	450	0.32
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	3,427	762	1,640	589	6,418	4.53
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	493	135	143	148	919	0.65
กิจกรรมบริหารและการ บริการสนับสนุน	1,023	359	369	260	2,011	1.42
ศิลปะความบันเทิงและ นันทนาการ	409	92	466	246	1,213	0.86
กิจกรรมอื่นๆ	4,887	2,000	3,145	2,367	12,399	8.76
กิจกรรมด้านโรงพยาบาล เอกชน	2	1	2	-	5	0.00
รวม	52,625	20,891	39,992	28,036	141,544	100.00
สัดส่วนสถานประกอบการ	37.18	14.76	28.25	19.81	100.00	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , 2564

2.3 การค้า

2.3.1 การค้าชายแดน

สำหรับการค้าชายแดนของกลุ่มภาคเหนือตอนบน 3 มีการค้าชายแดน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย น่าน และพะเยา โดยมีด่านศุลกากรและจุดผ่านแดนเป็นช่องทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงตอนบน (GMS) คือ ประเทศเมียนมา สปป.ลาว และ สปป.จีน ตอนใต้ โดยมีจุดผ่านแดนดังตารางที่ 2.3-1

ตารางที่ 2.3-1 รวมจุดผ่านแดนบริเวณชายแดนไทย - เมียนมาร์ - สปป.ลาว

จังหวัด	จำนวนช่องทาง (แห่ง)			รวม
	ถาวร	ผ่อน	ชั่วคราว	
เชียงราย	4	11		15
พะเยา	1			1
แพร่				
น่าน	1	2		3
รวม	6	13		19

ที่มา : กรมศุลกากร, 2563

2.3.2 มูลค่าการค้าชายแดน

สำหรับภาคมูลค่าการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 โดยพิจารณา จากด่านศุลกากร 4 ด่าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – 2563 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากตารางที่ 2.3-2 แสดงให้เห็นการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 พบว่ามูลค่าการค้าชายแดนในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 บริบทกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีแนวโน้ม ลดลง โดยในปี พ.ศ. 2561 มูลค่าการค้ารวมอยู่ที่ 82,731.56 ล้านบาท ในช่วงปี พ.ศ. 2562 มูลค่าการค้ารวม 81,210.03 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2561 เท่ากับ -1,521.53 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2563 มูลค่าการค้ารวม ลดลงเหลือ 74,406.41 ล้านบาท เมื่อพิจารณาในแง่ของดุลการค้า พบว่าการค้าชายแดนบริเวณกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้ดุลการค้าอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการนำเข้าสินค้าจากประเทศไทย ยังเป็นที่นิยมและจำเป็นกับประเทศเพื่อนบ้านไม่ว่าจะเป็นเมียนมาร์ และ สปป.ลาว ตลอดจนยังสามารถลำเลียงสินค้าจากประเทศไทยไปยังประเทศจีน (ตอนใต้) อีกด้วย จึงเป็นผลทำให้การค้าชายแดนบริเวณกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้ดุลการค้ามาโดยตลอด แต่อย่างไรก็ตามอัตราการเติบโตของดุลการค้าในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ลดลงอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2562 ได้ดุลการค้าเท่ากับ 16,488.63 ล้านบาท ลดลงจากปี พ.ศ. 2561 ร้อยละ 18.47 ทั้งนี้ เนื่องมาจากค่าเงินบาทแข็งตัวตลอดปี ส่งผลให้การส่งออกสินค้าลดลง อีกทั้งเศรษฐกิจโลกชะลอตัวทำให้ประเทศคู่ค้าส่งสินค้าจากประเทศไทยลดลง โดยในปี พ.ศ. 2563 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้ดุลการค้า 10,598.15 ล้านบาท ลดลงจากปี พ.ศ. 2562 คิดเป็นร้อยละ 35.72 เมื่อพิจารณาช่วงเวลาก่อนและหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จากสถิติการค้าชายแดนแสดงให้เห็นว่าการส่งออกและการนำเข้าสินค้า มูลค่าการค้าและดุลการค้า พบว่าหลังจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การค้าชายแดนชะลอตัวทั้งในด้านการส่งออกและการนำเข้า สืบเนื่องจากมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้มีการเปิดทำการจุดผ่านแดนเพื่อการขนส่งสินค้ารวมเพียง 37 แห่งจาก 97 แห่งทั่วประเทศ และมาตรการเข้มงวดในการขนส่งสินค้าจึงส่งผลให้การการค้าชายแดนชะลอตัว

ตารางที่ 2.3-2 มูลค่าการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดฯ ช่วงปี พ.ศ. 2560-2563

พื้นที่	สถิติการค้าชายแดน	ปี พ.ศ.				อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	
		พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	ก่อน covid 19 (2561-2562)	covid 19 (2562-2563)
กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	นำเข้า	30,434.47	31,253.23	32,360.70	31,904.13	3.45	-1.41
	ส่งออก	42,644.60	51,478.33	48,849.33	42,502.28	-5.11	-12.99
	มูลค่าการค้ารวม	73,079.07	82,731.56	81,210.03	74,406.41	-1.84	-8.38
	ดุลการค้า	12,210.13	20,225.10	16,488.63	10,598.15	-18.47	-35.72
อัตราการเติบโตของดุลการค้าระหว่างปี (ร้อยละ)			65.64	-18.47	-35.72		

ที่มา : ด้านศุลกากรแม่สาย ด้านศุลกากรเชียงแสน ด้านศุลกากรเชียงของ และด้านศุลกากรทุ่งช้าง, 2564

จากข้อมูลในตารางที่ 2.3-3 พบว่า เมื่อพิจารณาถึงดุลการค้ารายด้านศุลกากรจะเห็นได้ว่าการค้าชายแดนผ่านด้านศุลกากรแม่สาย ได้ดุลการค้าอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2563 ได้ดุลการค้า เท่ากับ 13,337.06 ล้านบาท สูงกว่าปี พ.ศ. 2562 เท่ากับ 10,703.91 ล้านบาท ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าแม้จะเป็นช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) อัตราการเติบโตของดุลการค้าเท่ากับร้อยละ 24.60 ซึ่งสูงกว่าช่วงก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ต่อมาเมื่อพิจารณาด้านศุลกากรเชียงแสน พบว่า มีการลดลงทั้งการส่งออก นำเข้า ในปี พ.ศ. 2563 ได้ดุลการค้าเท่ากับ 5,753.50 ล้านบาท ซึ่งผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ทำให้อัตราการเติบโตของดุลการค้าลดลงสูงถึง ร้อยละ 48.16

สำหรับการค้าชายแดนผ่านด้านศุลกากรเชียงของ พบว่า การค้าชายแดนของภาคเหนือตอนบน 2 บริเวณด่านนี้ได้ดุลการค้าอย่างต่อเนื่องและมีมูลค่าสูงที่สุดเมื่อเทียบกับด้านศุลกากรอื่น ๆ ซึ่งผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2016 (COVID19) ทำให้ในปี พ.ศ. 2563 ได้ดุลการค้า จำนวน 9,205.59 ล้านบาท อัตราการเติบโตของดุลการค้าลดลงร้อยละ 34.14 ซึ่งเมื่อเทียบกับช่วงก่อนเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปี พ.ศ. 2562 ได้ดุลการค้าจำนวน สูงถึง 13,977.71 ล้านบาท โดยมีอัตราการเติบโตของดุลการค้าคิดเป็นร้อยละ 20.72 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2561 ในส่วนศุลกากรทุ่งช้างนั้นพบว่า เป็นด้านศุลกากรเพียงแห่งเดียวในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 2 ซึ่งขาดดุลการค้าอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามจากสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ส่งผลให้มีการขาดดุลการค้าลดลง เนื่องจากมาตรการการระงับการนำเข้าสินค้าบางประเภทจากต่างประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2563 ขาดดุลการค้าเท่ากับ 17,698.00 ล้านบาท ลดลงจากปีพ.ศ. 2562 คิดเป็นร้อยละ 8.26

ตารางที่ 2.3-3 มูลค่าการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดฯ จำแนกตามด่านศุลกากร
ช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2563

ด่านศุลกากร		ปี พ.ศ.				อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	
		พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	ก่อน covid 19 (2561-2562)	covid 19 (2562-2563)
แม่สาย	นำเข้า	234.97	297.96	471.38	1,461.83	58.20	210.12
	ส่งออก	8,010.27	9,578.76	11,175.29	14,798.89	16.67	32.43
	มูลค่าการค้ารวม	8,245.24	9,876.72	11,646.67	16,260.72	17.92	39.62
	ดุลการค้า	7,775.30	9,280.80	10,703.91	13,337.06	15.33	24.60
เชียงแสน	นำเข้า	899.9	709.88	583.8	279.31	-17.76	-52.16
	ส่งออก	14,431.26	18,162.77	11,681.92	6,032.81	-36.69	-48.36
	มูลค่าการค้ารวม	15,331.16	19,742.89	12,265.72	6,312.12	-35.99	-48.54
	ดุลการค้า	13,531.36	17,742.89	11,096.12	5,753.50	-37.45	-48.16
เชียงของ	นำเข้า	6,329.07	6,298.05	7,076.31	8,263.41	12.36	-16.78
	ส่งออก	15,418.42	17,876.53	21,054.02	17,469.00	17.77	-17.03
	มูลค่าการค้ารวม	21,747.49	24,174.58	28,130.33	25,732.41	16.36	-8.52
	ดุลการค้า	9,089.35	11,578.48	13,977.71	9,205.59	20.72	-34.14
ทุ่งช้าง	นำเข้า	22,970.53	23,947.34	24,229.21	21,899.58	1.18	-9.61
	ส่งออก	4,784.65	5,570.27	4,938.10	4,201.58	-11.35	-14.92
	มูลค่าการค้ารวม	27,755.18	29,517.61	29,167.31	26,101.16	-1.19	-10.51
	ดุลการค้า	-18,185.88	-18,377.07	-19,291.11	-17,698.00	4.97	-8.26

ที่มา : ด่านศุลกากรแม่สาย ด่านศุลกากรเชียงแสน ด่านศุลกากรเชียงของ และด่านศุลกากรทุ่งช้าง, 2564

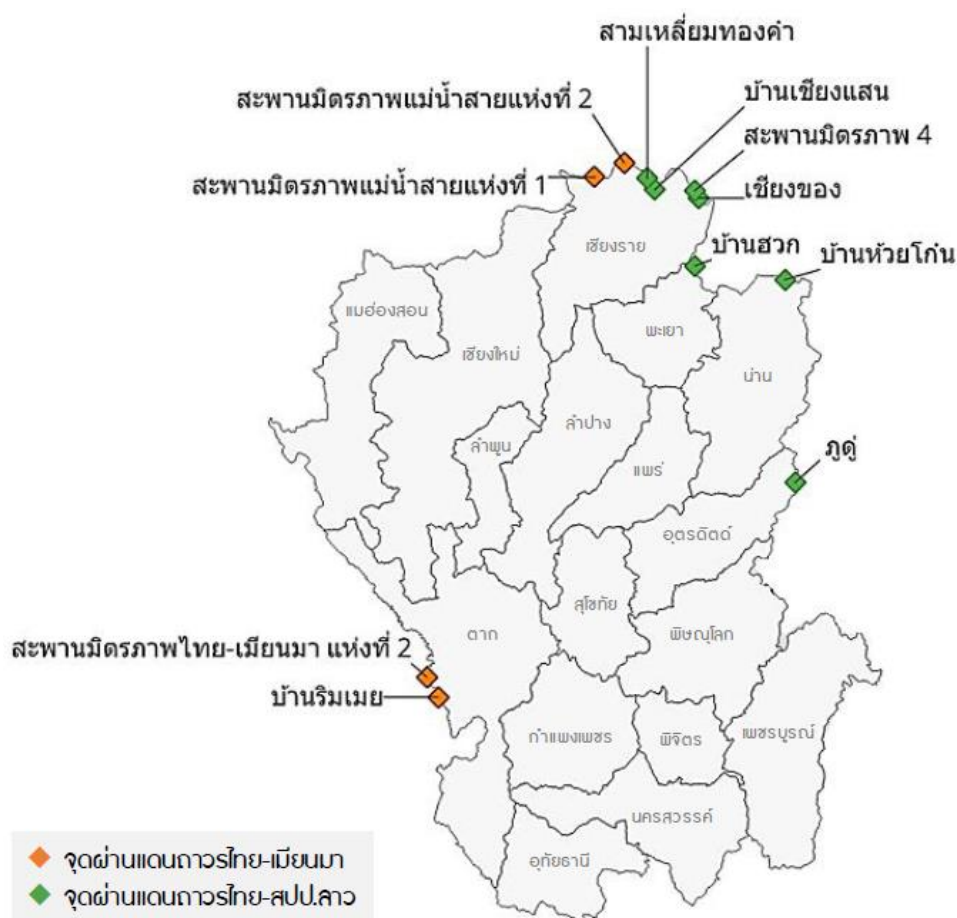
นอกจากการค้าชายแดนของภาคเหนือตอนบน 2 แล้ว การค้าผ่านแดนไปยังประเทศจีนตอนใต้ก็มีความสำคัญกับต่อภูมิภาคและประเทศไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้น การกำหนดยุทธศาสตร์ภาคเหนือตอนบน 2 จึงมีความจำเป็นที่จะพิจารณาการค้าผ่านแดนระหว่างกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 กับประเทศจีนตอนใต้ด้วย

จากตารางที่ 2.3-4 จากสถิติการค้าผ่านแดนพบว่า มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนตอนใต้ผ่านบริเวณกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปีพ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นช่วงก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า มีมูลค่าการค้ารวมสูงถึง 27,510.96 ล้านบาท ได้ดุลการค้า เท่ากับ 12,422.94 ล้านบาท ซึ่งดุลการค้ามีการเติบโตสูงถึงร้อยละ 87.28 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2561 และในปี 2563 มีมูลค่าการค้ารวมเท่ากับ 26,051.53 ล้านบาท ได้ดุลการค้า เท่ากับ 9,158.73 ล้านบาท อัตราการเติบโตลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 26.28 อย่างไรก็ตามมูลค่าการค้าผ่านแดนผ่านทางด่านศุลกากรเชียงของมีดุลการค้าเติบโตสูงที่สุด ส่วนด่านศุลกากรทุ่งช้างนั้นส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าสินค้าเข้าประเทศไทย

ตารางที่ 2.3-4 สถิติการค้าผ่านด่านของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

ด้านศุลกากร		ปี พ.ศ.				อัตราการเติบโต(ร้อยละ)	
		พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	ก่อน covid 19 (2561-2562)	covid 19 (2562-2563)
เชียงใหม่	นำเข้า	831.36	672.07	548.93	301.9	-18.32	-45.00
	ส่งออก	3,281.62	2,691.21	1,902.19	1,043.66	-29.32	-45.13
	มูลค่าการค้ารวม	4,112.98	3,363.28	2,451.12	1,345.56	-27.12	-45.10
	ดุลการค้า	2,450.26	2,019.14	1,353.26	741.76	-32.98	-45.19
เชียงใหม่	นำเข้า	6,306.41	5,960.44	6,993.24	7,653.48	17.33	9.44
	ส่งออก	8,971.01	10,583.16	18,064.76	16,561.28	70.69	-8.32
	มูลค่าการค้ารวม	15,277.42	16,543.60	25,058.00	24,214.76	51.47	-3.37
	ดุลการค้า	2,664.60	4,622.72	11,071.52	8,907.80	139.50	-19.54
พิจิตร	นำเข้า	0.02	8.56	1.84	491.02	78.50	26,586
	ส่งออก	0.00	0.00	0.00	0.19	0.00	0.00
	มูลค่าการค้ารวม	0.02	8.56	1.84	491.21	-78.50	26,596.20
	ดุลการค้า	-0.02	-8.56	-1.84	-490.83	-78.50	26,575.54
กลุ่มจังหวัดฯ	นำเข้า	7,137.79	6,641.07	7,544.01	8,446.40	13.60	11.96
	ส่งออก	12,252.63	13,274.37	19,966.95	17,605.13	50.42	-11.83
	มูลค่าการค้ารวม	19,390.42	19,915.44	27,510.96	26,051.53	38.14	-5.30
	ดุลการค้า	5,114.84	6,633.30	12,422.94	9,158.73	87.28	-26.28

พินิจ : ด้านศุลกากรแม่สาย ด้านศุลกากรเชียงแสน ด้านศุลกากรเชียงของ และด้านศุลกากรท่าช้าง, 2564

รูปที่ 2.3-1 จุดผ่านแดนถาวรของภาคเหนือ

2.3.1 การนำเข้า - ส่งออก

เมื่อจำแนกรายสินค้า โดยพิจารณาสินค้านำเข้า - ส่งออก ที่สำคัญของกลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 ในปี พ.ศ. 2563 แยกเป็นรายประเทศ ได้แก่

1) ไทย-เมียนมา

สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ น้ำมันดีเซลผ้าผืนและด้าย ปูนซีเมนต์ และรถจักรยานยนต์และส่วนประกอบสินค้านำเข้าสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ ธัญพืช สัตว์น้ำ ปลาหมึกสด แซ่เหียน แซ่แข็ง และโค กระบือ สุกร แพะ แกะ

2) ไทย-สปป.ลาว

สินค้าส่งออกที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ น้ำมันดีเซล สินค้าปศุสัตว์อื่น ๆ น้ำมันสำเร็จรูปอื่น ๆ รถยนต์นั่ง สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ สินค้านำเข้าที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ เชื้อเพลิงอื่น ๆ ทองคำ ผักและของปรุงแต่งจากผัก ทองแดงและผลิตภัณฑ์ และเครื่องรับส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดต่อ

3) ไทย-สปป.จีน

สินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้งงาจรมิมพ์ , ลำไยแห้ง, ข้าวสินค้านำเข้าสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ เทปแม่เหล็กงานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์, เครื่องรับส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง (โทรศัพท์) เสื้อผ้าสำเร็จรูป และข้าว

2.4 การท่องเที่ยว

2.4.1 สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและสถานโบราณ ในจังหวัดเชียงราย เช่น สามเหลี่ยมทองคำ เป็นต้น จังหวัดแพร่ ได้แก่ วนอุทยานแพะเมืองผี อุทยานแห่งชาติดอยผาหลวง เป็นต้น จังหวัดน่าน ได้แก่ อุทยานแห่งชาติศรีน่าน ดอยเสมอดาว เป็นต้น และจังหวัดพะเยา ได้แก่ วนอุทยานภูลังกา อุทยานแห่งชาติภูซาง

2.4.2 สถานการณ์การท่องเที่ยวและรายได้

จำนวนผู้เยี่ยมชมและรายได้จากผู้เดินทางมาท่องเที่ยว

จากข้อมูลตารางที่ 2.4-1 จำนวนผู้เยี่ยมชมและรายได้จากผู้เดินทางมาท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ ปี พ.ศ. 2560 – 2563 พบว่า ในปี พ.ศ. 2563 จำนวนผู้มาเยี่ยมชม และรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดลดลง โดยจำนวนผู้มาเยี่ยมชม ลดลงเหลือ 3,744,902 คน ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2562 ผู้เยี่ยมชม 6,195,313 คน คิดเป็นลดลงร้อยละ 39.55 รายได้จากการท่องเที่ยว ลดลงเหลือ 18,324 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2562 เท่ากับ 35,301 ล้านบาท คิดเป็นลดลงร้อยละ 48.19 เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และนโยบายเว้นระยะห่างทางสังคม หรือ Social Distancting จึงเกิดผลกระทบต่อจำนวนผู้เยี่ยมชมและรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 โดยส่งผลให้ประชาชนอยู่บ้าน ทำงานที่บ้าน (work from home) และลดการท่องเที่ยวลง ทำให้

จำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยวลดลง ทั้งนี้ สถานการณ์การท่องเที่ยวก่อนเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) พบว่า จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนและรายได้ จากท่องเที่ยวยังคงเพิ่มขึ้น โดยปี พ.ศ. 2562 มีผู้เยี่ยมเยือน จำนวน 6,195,313 คน เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2561 และรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 35,301.30 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 892.87 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการเติบโต ร้อยละ 2.59 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2561

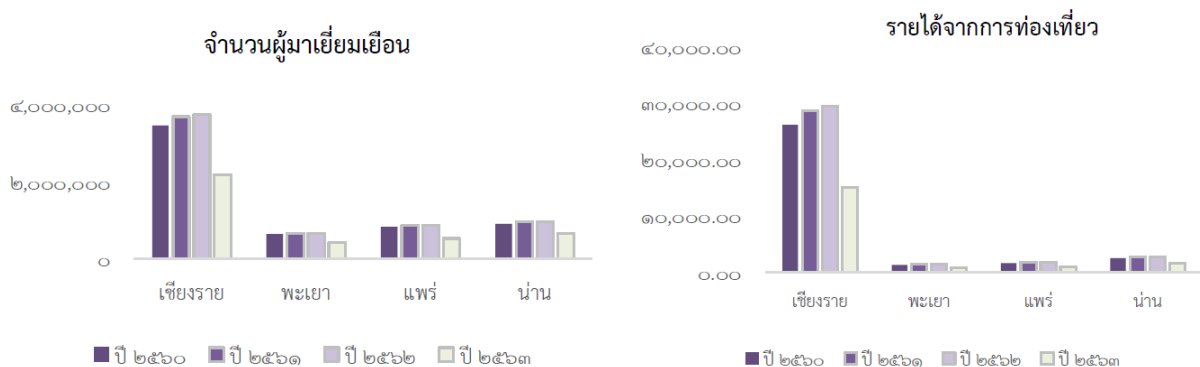
รูปที่ 2.4-1 สถิติข้อมูลจำนวนผู้เยี่ยมเยือนและรายได้จากผู้เดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดฯ
ช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2563

จังหวัด	จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือน (คน)				รายได้การท่องเที่ยว (ล้านบาท)			
	ก่อน covid 19			covid 19	ก่อน covid 19			covid 19
	2560	2561	2562	2563	2560	2561	2562	2563
เชียงราย	3,442,162	3,676,497	3,726,670	2,173,683	26,053.86	28,617.71	26,398.60	14,950
พะเยา	630,725	657,452	656,918	411,082	1,286.52	1,397.20	1,409.00	829
แพร่	817,216	856,088	864,213	514,970	1,573.38	1,722.40	1,761.10	985
น่าน	900,126	943,944	947,512	645,167	2,462.93	2,671.12	2,722.60	1,560
กลุ่มจังหวัดฯ	5,790,229	6,133,981	6,195,313	3,744,902	31,377	34,408	35,301	18,324
อัตราการเติบโต ระหว่างปี		5.94	1.00	-39.55		9.66	2.59	-48.09

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564

จากรูปที่ 2.4-1 แสดงถึงจำนวนผู้เยี่ยมเยือนและรายได้จากผู้เดินทางมาท่องเที่ยวจำแนกตามจังหวัด สะท้อนให้เห็นถึงการได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID - 19 นั้น กระทั่งต่อสถานการณ์การท่องเที่ยวทุกจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 ซึ่งจากการจำแนกรายจังหวัด พบว่าทั้งในด้านจำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยว พบว่า จังหวัดเชียงรายสัดส่วนของจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนและรายได้จากการท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาเป็นจังหวัดน่าน แพร่ และพะเยา ตามลำดับ

รูปที่ 2.4-1 สถิติข้อมูลจำนวนผู้เยี่ยมเยือนและรายได้จากผู้เดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดฯ
ช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2563

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564

3. โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

3.1 โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมในปัจจุบัน

3.1.1 ทางถนน

ระบบคมนาคมทางถนนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีโครงข่ายถนนที่เชื่อมระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มจังหวัดที่สำคัญ ได้แก่

1) **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1** (จ.พะเยา-จ.เชียงราย) เริ่มจาก 1. ต.แม่กา อ.เมืองพะเยา 2. พาน ต.เมืองพาน อ.พาน จ.เชียงราย 3) กลางสะพานแม่น้ำสาย (เขตแดนไทย/เมียนมา) ต.แม่สาย อ.แม่สาย จ.เชียงราย รวมระยะทางประมาณ 179.972 กม.

2) **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 11** (ภายใน จ.แพร่) เริ่มจาก 1. หนองน้ำเขียว ต.ห้วยไร่ อ.เด่นชัย จ.แพร่ 2) ปางมะโอ ต.บ่อเหล็กทอง อ.ลอง จ.แพร่ รวมระยะทางประมาณ 68.326 กม.

3) **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101** (จ.แพร่-จ.น่าน) เริ่มจาก 1. แม่สิน ต.นาพูน อ.วังชิ้น จ.แพร่ 2. สะพานพญาวัต ต.คูใต้ อ.เมืองน่าน จ.น่าน 3. จุดผ่านแดนถาวรห้วยโก๋น/น้ำเงิน (เขตแดนไทย/ลาว) ต.ห้วยโก๋น อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน รวมระยะทางประมาณ 297.414 กม.

4) **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 103** (ภายใน จ.แพร่) เริ่มจาก 1. ร้องกวาง ต.ร้องเข็ม อ.ร้องกวาง จ.แพร่ 2. แม่ตีบ ต.บ้านกลาง อ.สอง จ.แพร่ รวมระยะทางประมาณ 40.554 กม.

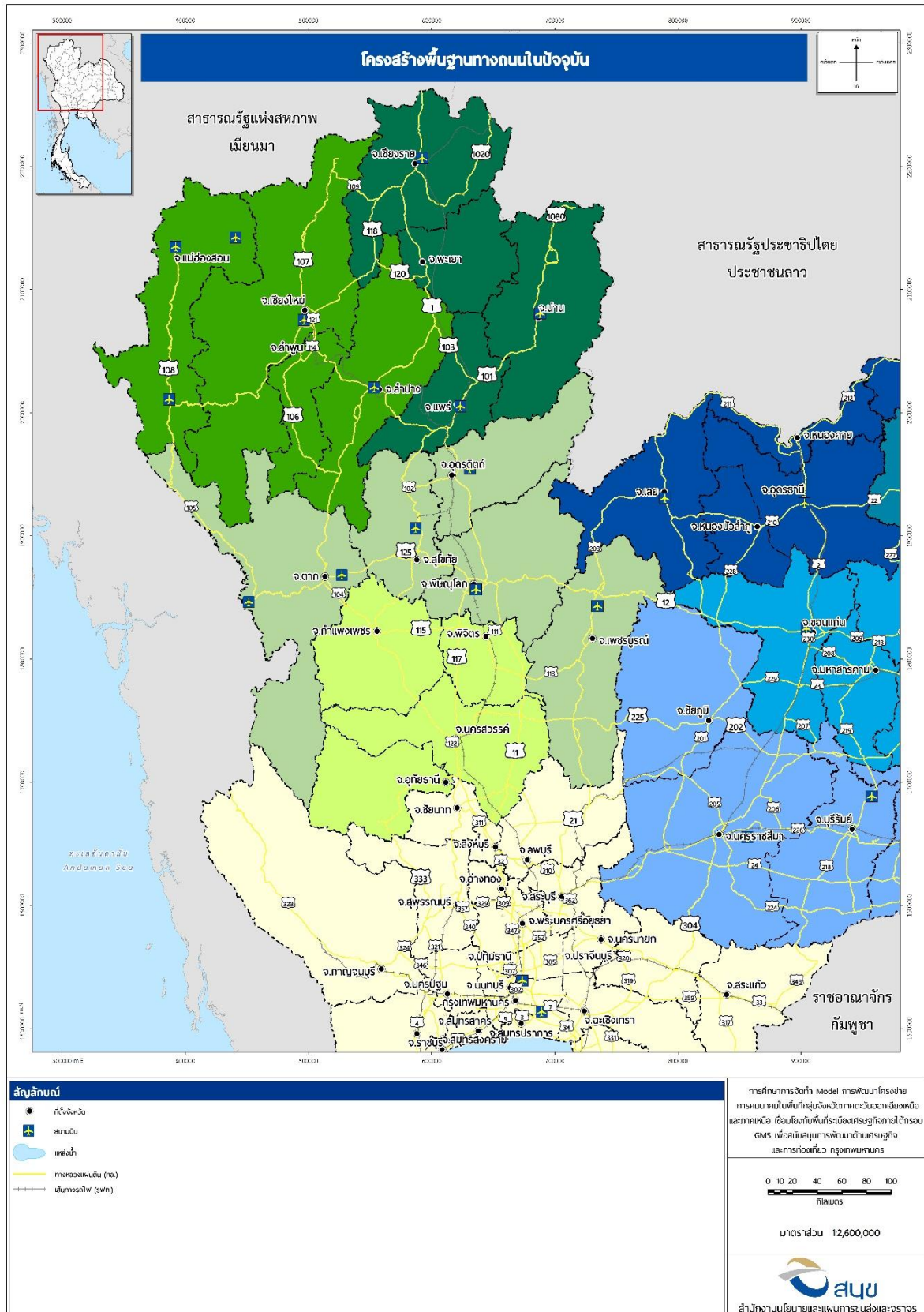
5) **ทางหลวงอาเซียน (AH) หมายเลข AH 2** เริ่มต้นเข้าสู่ประเทศที่ อ.แม่สาย จ.เชียงราย โดยอยู่บนแนวทางหลวงหมายเลข 1 ทางหลวงหมายเลข 12 ทางหลวงหมายเลข 32 และทางหลวงหมายเลข 33

6) **ทางหลวงอาเซียน (AH) หมายเลข AH 3** เริ่มต้นเข้าสู่ประเทศที่ อ.เชียงของ จ.เชียงราย โดยอยู่บนแนวทางหลวงหมายเลข 1020

7) **ทางหลวงอาเซียน (AH) หมายเลข AH 13** เริ่มต้นเข้าสู่ประเทศที่ ด่านห้วยโก๋น อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน โดยอยู่บนแนวทางหลวงหมายเลข 11 ทางหลวงหมายเลข 12 ทางหลวงหมายเลข 101 ทางหลวงหมายเลข 117 ทางหลวงหมายเลข 202 ทางหลวงหมายเลข 304 และทางหลวงหมายเลข 1080

8) **เส้นทางหมายเลข R3A** เป็นเส้นทางคมนาคมเชื่อมระหว่าง ไทย-สปป.ลาว-จีน เริ่มจาก 1. ด่านเชียงของ (จังหวัดเชียงราย) 2. ด่านห้วยทราย (แขวงบ่อแก้ว-เวียงคุก-หลวงน้ำกา) 3. ด่านบ่อเต็น (สปป.ลาว) 4. มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน (ด่านบ่อหาน-เมืองเชียงรุ่ง-คุนหมิง)

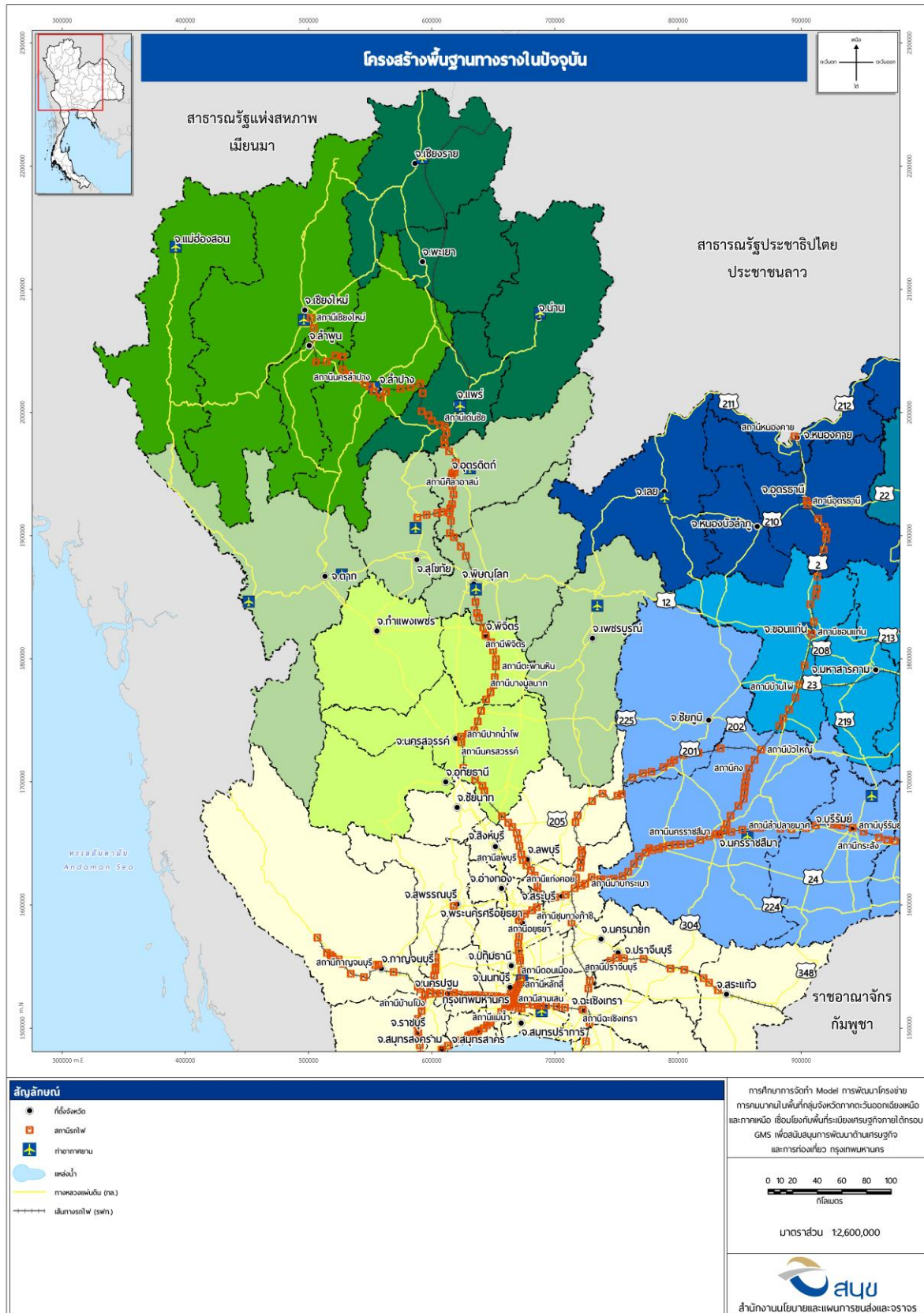
9) **เส้นทางหมายเลข R3B** เป็นเส้นทางคมนาคมเชื่อมระหว่าง ไทย-เมียนมา-จีน เริ่มจาก 1. ด่านแม่สาย 2. ด่านท่าขี้เหล็ก (สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา) 3. ด่านเมืองเชียงตุง ผ่านจุดข้ามแดนถาวร 4. เหม่งหยาง หรือเชียงรุ่ง (สาธารณรัฐประชาชนจีน) ไปบรรจบกับ R3A ที่คุนหมิง ซึ่งเป็นเมืองหลวงของมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ถนนสองเส้นที่บรรจบกันนี้เรียกว่า “สี่เหลี่ยมมรกต”

รูปที่ 3.1-1 โครงสร้างพื้นฐานทางถนนในปัจจุบัน ภาคเหนือ

3.1.2 ทางราง

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 สถานีรถไฟที่สำคัญคือ สถานีรถไฟเด่นชัย ตั้งอยู่ที่ ต.เด่นชัย อ.เด่นชัย จ.แพร่ เป็นเส้นทางรถไฟทางเดียวขนาด 1.00 เมตร ห่างจากกรุงเทพฯ ระยะทาง 533.94 กม. และ จังหวัดเชียงใหม่ระยะทาง 217 กม. ปัจจุบันมีการเสนอให้พัฒนาโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ขนาดทาง 1.0 เมตร ในช่วงเส้นทางรถไฟสายหลักช่วงเด่นชัย-เชียงใหม่ ซึ่งครอบคลุม 4 จังหวัด ได้แก่ จ.แพร่ จ.ลำปาง จ.ลำพูน และ จ.เชียงใหม่ และกำหนดตำแหน่งย่านเก็บกองและขนถ่ายตู้สินค้าในโครงการไว้ 2 แห่ง ได้แก่ สถานีห้างฉัตร จ.ลำปาง และสถานีสารภี จ.เชียงใหม่

รูปที่ 3.1-2 โครงสร้างพื้นฐานทางรางในปัจจุบัน ภาคเหนือ

3.1.3 ทางน้ำ

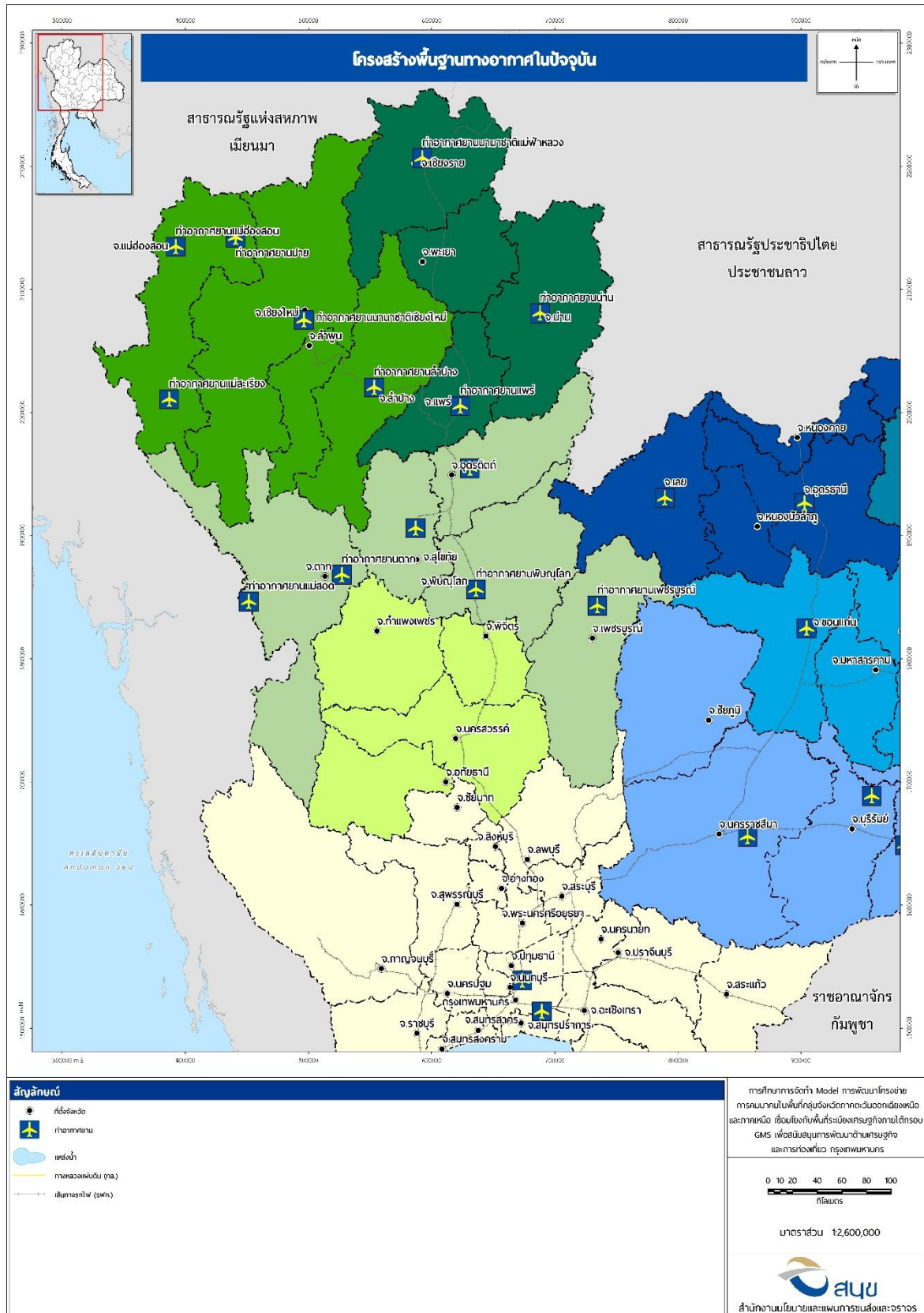
ท่าเรือขนส่งสินค้าทางน้ำของภาคเหนือตามแนวแม่น้ำโขง ได้แก่ ท่าเรือเชียงแสน และท่าเรือเชียงของ จังหวัดเชียงราย ท่าเรือพาณิชย์เชียงแสนจะเป็นท่าเรือหลักการขนส่งทางน้ำระหว่างกลุ่มประเทศ สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ (สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สปป.ลาว และไทย) โดยมีรายละเอียดของท่าเรือ ดังนี้

- 1) ท่าเรือเชียงแสนแห่งที่ 1 ตั้งอยู่ที่บริเวณริมแม่น้ำโขง ต.เวียง อ.เชียงแสน จ.เชียงราย ใช้เป็นท่าเรือเอนกประสงค์ให้บริการทั้งเรือสินค้า เรือท่องเที่ยว และเรือโดยสาร เรือที่เข้ามาใช้บริการมีทั้งเรือสัญชาติไทยและเรือของประเทศเพื่อนบ้าน
- 2) ท่าเรือเชียงแสนแห่งที่ 2 หรือ ท่าเรือพาณิชย์เชียงแสน อันเนื่องจากท่าเรือแห่งแรกตั้งอยู่บริเวณตัวเมืองโบราณเชียงแสนและพื้นที่ชุมชน ไม่สามารถขยายพื้นที่ได้ ตั้งอยู่บนฝั่งขวาปากแม่น้ำกก อ.เชียงแสน จ.เชียงราย โดยท่าเรือเชียงแสนจัดเป็นประตูการค้าระหว่างไทยกับประเทศกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนเพื่อส่งเสริมการค้าและการขนส่งระหว่างประเทศ
- 3) ท่าเรือเชียงของ ตั้งอยู่ที่ อ.เชียงของ จ.เชียงราย ตรงข้ามกับแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว โดยมุ่งเน้นการให้บริการ นำเข้าและส่งออกสินค้าและส่งเสริมการค้าชายแดนระหว่าง 4 ประเทศ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สปป.ลาว และไทยเช่นเดียวกัน

3.1.4 ทางอากาศ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีท่าอากาศยาน 3 แห่ง ได้แก่

- 1) ท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย เป็นท่าอากาศยานนานาชาติ ตั้งอยู่ที่ ต.บ้านดู่ อ.เมือง เชียงราย จ.เชียงราย ให้บริการทั้งการเดินทางทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เส้นทางการบินภายในประเทศ ได้แก่ เส้นทางกรุงเทพฯ หาดใหญ่ และภูเก็ต เป็นต้น ส่วนเส้นทางการบินระหว่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน และ ฮองกง มีความสามารถในการรองรับผู้โดยสารได้ 3 ล้านคนต่อปี
- 2) ท่าอากาศยานแพร่ ตั้งอยู่ที่ ต.นาจักร อ.เมืองแพร่ จ.แพร่ มีความสามารถในการรองรับผู้โดยสารได้ 4.3 แสนคนต่อปี และปัจจุบันมีโครงการขยายพัฒนาท่าอากาศยานแพร่ ประกอบด้วย 1. ก่อสร้างอาคารที่พักผู้โดยสารหลังใหม่ 2. ขยายและปรับปรุงที่จอดรถยนต์ 3. ขยายทางวิ่ง (รันเวย์) จาก 1,500 เมตร เป็น 2,100 เมตร 4. ขยายและเสริมความแข็งแรงลานจอดเครื่องบิน การพัฒนาดังกล่าวจะสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับผู้โดยสารเป็น 8.6 แสนคนต่อปี
- 3) ท่าอากาศยานน่านนคร หรือสนามบินน่าน ตั้งอยู่ที่ ต.ผาสิงห์ อ.เมืองน่าน จ.น่าน มีความสามารถในการรองรับผู้โดยสารได้ 8.6 แสนคนต่อปี

รูปที่ 3.1-3 โครงสร้างพื้นฐานทางอากาศในปัจจุบัน ภาคเหนือ

4. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (พ.ศ. 2566-2570)

4.1 สรุปภาพรวมของกลุ่มจังหวัด

4.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน อยู่ทางตอนบนของประเทศ ระยะทางจากกรุงเทพมหานคร 785 กิโลเมตร มีชายแดนด้านเหนือติดกับประเทศเมียนมา ระยะทาง 130 กิโลเมตร ลักษณะเป็นแนวภูเขา 100 กิโลเมตร และเป็นแนวแม่น้ำ 30 กิโลเมตร คือส่วนที่เป็นแม่น้ำกกและแม่น้ำรวก มีชายแดนด้านตะวันออกติดกับ สปป.ลาว ระยะทาง 437 กิโลเมตร (เป็นแนวภูเขายาว 219 กิโลเมตร และแนวแม่น้ำโขงยาว 219 กิโลเมตร) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ด้านตะวันตกติดกับจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ระยะทาง 181.1 กิโลเมตร ที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำปาง 225 กิโลเมตร และด้านใต้ติดกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ที่จังหวัดอุตรดิตถ์ ระยะทาง 313.339 กิโลเมตร กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีพื้นที่รวม 36,024 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 7.02 ของพื้นที่ของประเทศไทย ซึ่งมีพื้นที่ทั้งหมด 513,115 ตารางกิโลเมตร โดยจังหวัดเชียงรายมีพื้นที่มากที่สุด 11,678 ตารางกิโลเมตร

4.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้และภูเขาที่มีความสูงจากน้ำทะเลสูงสุดที่ดอยภูคา 1,980 เมตร และความสูงเฉลี่ยคือ 76.16 เมตร ของดอยสูงที่สุดในประเทศไทย มีแม่น้ำสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำโขงไหลมาจากประเทศจีนและผ่านกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 แม่น้ำยมมีต้นกำเนิดที่จังหวัดพะเยา แม่น้ำน่านมีต้นกำเนิดที่จังหวัดน่าน แม่น้ำกกมีต้นกำเนิดที่จังหวัดเชียงใหม่ ในรัฐฉาน ประเทศเมียนมาร์ แม่น้ำอิงมีต้นกำเนิดที่จังหวัดพะเยา เป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำโขง โดยไหลลงแม่น้ำโขงที่ บ้านปากอิง หมู่ 16 ตำบลศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เป็นต้น

4.1.3 จุดแข็ง และจุดอ่อน ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด (SWOT)

จุดแข็ง (Strengths)

- S1 เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน 3 ประเทศ มีด่านศุลกากร 5 แห่ง และด่านชายแดน 19 แห่ง ใน 3 จังหวัด ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่ม GMS ทำให้มีการดำเนินกิจกรรมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวร่วมกัน
- S2 มีระบบโลจิสติกส์ที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงกับเมืองหลักในเขตภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง GMS และประเทศข้างเคียง
- S3 มีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามและมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเป็นฐานให้กับการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด
- S4 มีมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นกลุ่มล้านนาตะวันออก และมีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2
- S5 มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่โดดเด่นสามารถต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มด้านผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยวได้

- S6 มีลักษณะภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวในประเทศ และต่างประเทศ
- S7 มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าว ยางพารา ลำไย ลิ้นจี่ และ ชา กาแฟ ที่สามารถทำรายได้ให้กับกลุ่มจังหวัดทั้งสินค้าสดและสินค้าแปรรูป ตลอดจนมีพืชเศรษฐกิจที่สามารถพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มที่หลากหลาย
- S8 มีเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็งในการขับเคลื่อนการทำเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ และมีการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน, smart farmer, young smart farmer มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น
- S9 เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา มีผลงานวิจัยและพัฒนา และสร้างองค์ความรู้เทคโนโลยีที่มีศักยภาพที่มีองค์ความรู้และเทคโนโลยีเอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ กลุ่มจังหวัด
- S10 มีปราชญ์ชุมชน และศิลปินที่มีชื่อเสียงทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ
- S11 มีความเข้มแข็งของเครือข่ายในการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการร่วมกันจัดการปัญหาและความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้แก่ ความเสี่ยงจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 ความเสี่ยงจากไฟป่าหมอกควัน
- S12 ลักษณะของประชาชนในกลุ่มจังหวัดที่มีอัธยาศัยไมตรี เป็นมิตร ทำให้เอื้อต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว
- S13 มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ป่าไม้/อุทยาน/ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) เป็นหน่วยงานหลักและหน่วยงานในพื้นที่ รวมถึงเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน การกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง และกระจายครอบคลุมพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2
- S14 มีต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นจำนวนมาก
- S15 มีมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์
- S16 มีความหลากหลายทางชีวภาพจำนวนมาก ทั้งด้านพันธุ์พืช สมุนไพร พันธุ์สัตว์และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีค่า ซึ่งเป็นฐานทรัพยากรในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืนได้ดี

จุดอ่อน (Weaknesses)

- W1 มีปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินมาตรฐาน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำรงชีวิตของประชาชน ภาวะเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว
- W2 มีการบุกรุกและตัดไม้ทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลกระทบกับพื้นที่ป่าต้นน้ำ ความสมดุลของระบบนิเวศ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ก่อให้เกิดปัญหาการชะล้างหน้าดิน ในพื้นที่ลาดชัน อุทกภัย ภัยแล้ง
- W3 มีข้อจำกัดเรื่องลักษณะทางกายภาพของกลุ่มจังหวัดฯ เป็นพื้นที่สูง ทำให้ต้นทุนในการบริหารจัดการสูง
- W4 ขาดระบบการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ โดยมีปัญหาการบริหารจัดการน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร การอุปโภคบริโภคในฤดูแล้ง และปัญหาอุทกภัยและดินโคลนถล่มในฤดูฝนและไม่สามารถนำน้ำมาใช้ประโยชน์ด้านเกษตรกรรมอย่างคุ้มค่า

- W5 ผลผลิตทางการเกษตรบางชนิดยังไม่ได้คุณภาพ และไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงมีพฤติกรรมเคยชินกับการทำการเกษตรในวิถีเดิม ตลอดจนขาดข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรยังกระจัดกระจายไม่มีการรวบรวมให้เป็นหนึ่งเดียว (big data) และขาดการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า
- W6 ชุมชนท้องถิ่นยังไม่สามารถนำทรัพยากรการท่องเที่ยวและทุนทางสังคมที่มีอยู่ รวมทั้งโอกาสของความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน
- W7 การขยายตัวของพื้นที่เมือง ชุมชน และอุตสาหกรรมที่ขาดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
- W8 ขาดการรวมกลุ่มและเครือข่ายความร่วมมือกันทางการค้าทั้งภายในประเทศและต่างประเทศทำให้เป็นอุปสรรคในกระจายสินค้าและบริการ
- W9 มีสินค้าชุมชนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ขาดความเป็นเอกลักษณ์และความคิดเชิงสร้างสรรค์
- W10 มีการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างโรงงานที่จะมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น จำนวนโรงงานนอกระบบที่เพิ่มขึ้น ซึ่งกลุ่มโรงงานนี้อาจจะขาดการพัฒนาทักษะอาชีพทั้ง reskill upskill และ newskill ทำให้ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ช้า
- W11 ผู้ประกอบการในพื้นที่ ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการดำเนินธุรกิจยุคใหม่ ไม่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบของธุรกิจให้มีความทันสมัย ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับสถานการณ์ด้านการแข่งขันที่มี การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี
- W12 ธุรกิจชุมชนไม่ได้เตรียมตัวกับการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคดิจิทัล จึงขาดช่องทางในการทำตลาดส่งผลให้ธุรกิจได้รับผลกระทบอย่างมากจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)
- W13 ผู้ประกอบการในพื้นที่ไม่สามารถผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพเพื่อการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้
- W14 ผู้ประกอบการยังไม่มีความสามารถในการค้ากับต่างประเทศ ทำให้สูญเสียโอกาสในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการค้าชายแดนและผ่านแดน
- W15 ประชาชนยังมีการเผาเชื้อเพลิงในที่โล่ง เพื่อเตรียมพื้นที่ทำการเกษตร ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2
- W16 การพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงยังไม่มีทิศทางที่ชัดเจน
- W17 หน่วยงานราชการในจังหวัดมีการบูรณาการงานร่วมกัน แต่ยังขาดความครอบคลุมทุกมิติ

โอกาส (Opportunities)

- 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบก ทางเรือและอากาศเพื่อรองรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเป็นประตูการค้าเชื่อมโยงประเทศในกลุ่ม GMS และประชาคมอาเซียน (AEC)
- 2 นโยบายการพัฒนาเมืองสถานีขนส่งระบบราง ที่แพร่ (อำเภอเด่นชัย) เชียงราย (อำเภอเชียงของ) ทำให้เพิ่มโอกาสการสร้างมูลค่าการค้า เศรษฐกิจชายแดน
- 3 มีนโยบายและการรวมกลุ่มในภูมิภาคส่งผลให้เกิดการค้าและการลงทุนที่เอื้อต่อกลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 ได้แก่ นโยบาย One Belt One Road ของประเทศจีน ความร่วมมือของกลุ่ม CLMVT ได้แก่ กัมพูชาสปป.ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม และประเทศไทย
- 4 มีการเปิดเสรีทางการค้าและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคต่างๆ โดยเฉพาะ GMS และประชาคมอาเซียน (AEC) ส่งผลต่อโอกาสการขยายการค้าการลงทุน
- 5 ความนิยมสินค้าของประเทศไทยจากประเทศเพื่อนบ้านส่งผลให้การค้าชายแดนเพิ่มขึ้น
- 6 ตลาดการท่องเที่ยวขยายตัว จากการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในกลุ่มประเทศ GMS
- 7 การส่งเสริมการปลูกพืชในระบบวนเกษตร การปลูกพืชผักปลอดภัยเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ช่วยทำให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งป่าไม้ และหมอกควันได้รับการดูแลและสร้างความยั่งยืนให้กับระบบนิเวศน์
- 8 การตื่นตัวและความใส่ใจของประชาชน ภาครัฐและภาคเอกชนในดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเป็นส่วน สำคัญที่จะช่วยกันลดปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสร้างความยั่งยืนให้กับระบบนิเวศน์
- 9 นโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมให้เที่ยวเมืองรอง และการรวมกลุ่มการท่องเที่ยว (CLUSTER) ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มากยิ่งขึ้น
- 10 ประเทศไทยเป็นสังคมสูงวัย จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ที่รองรับสังคมสูงวัย
- 11 กระแสการดูแลสุขภาพอนามัย ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์และบริการเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ได้รับความนิยมส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของมูลค่าเศรษฐกิจจากผลิตภัณฑ์และบริการในกลุ่มดังกล่าว
- 12 ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต รูปแบบงาน และพฤติกรรมของผู้บริโภคและเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ
- 13 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีนโยบาย สำคัญในการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชน ในการลดการเผาในที่โล่ง เพื่อลดความเสี่ยงและปัญหาไฟป่า ตลอดจนปัญหาหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก ด้วยการ ชิงเก็บ ลดเผา เชื้อเพลิง
- 14 การพัฒนาระบบ Logistic ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวทั้งโครงข่ายการขนส่งทางระบบรางและทางถนน และเส้นทาง R3A
- 15 นโยบายของรัฐบาล ในการจัดสรรที่ดินทำกิน ทั้งในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) และโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบาย (คทข.)
- 16 การซื้อขาย การจ่ายเงินผ่านระบบ online เพิ่มมากขึ้นทำให้เกษตรกรมีโอกาสที่จำหน่ายผลผลิตให้กับผู้บริโภคได้โดยตรง

- 17 การพัฒนาระบบตลาดและโลจิสติกส์ เกษตรชุมชน เช่น แหล่งการค้า คลังสินค้า จะเป็น
ช่องทางจำหน่ายสินค้าเกษตร สินค้าชุมชน รวมทั้งเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบโลจิสติกส์ชุมชน

อุปสรรค (Threats)

- T1 สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้เศรษฐกิจ
หยุดชะงักไปทั่วโลกและทั่วประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงกับกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ
ตอนบน 2 ในทุก ๆ มิติ
- T2 การขาดการวางแผนเตรียมการรับรองนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบของประเทศในช่วง
หลังจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
- T3 ปัญหาการเผาป่าของประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้เพิ่มปัญหาฝุ่นละอองในพื้นที่ กลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนบน 2
- T4 ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจโลกและความไม่แน่นอนของตลาดสินค้าเกษตร ส่งผล
ต่อการผลิตสินค้าเกษตรและราคาสินค้าเกษตร
- T5 ปัญหาได้รับแรงกดดันจากมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีเพิ่มขึ้น เช่น มาตรฐานการผลิต สินค้า
มาตรฐานด้านความสะอาดและสุขอนามัย มาตรฐานโรงงาน มาตรฐานสิ่งแวดล้อม และ
มาตรฐานด้านทรัพย์สิน ทางปัญญา การกีดกันการขนส่งสินค้าชายแดนและการขนส่งสินค้า
ข้ามแดน
- T6 การมีประเทศจีนและเวียดนามเป็นคู่แข่งที่สำคัญในการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม
เกษตรแปรรูปในตลาดล่างซึ่งจะมีผลต่อการแข่งขันทางการค้าทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า
- T7 ภัยธรรมชาติมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ทำให้ประสบปัญหาอุทกภัย ภัยแล้ง การพังทลายของดิน
หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก
- T8 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลต่อการผลิตภาคเกษตร ความไม่มั่นคงด้านอาหาร
รายได้ของเกษตรกร รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวและฤดูกาลของการท่องเที่ยว
- T9 ปัญหาความมั่นคง ยาเสพติด การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ เนื่องจากพื้นที่เชื่อมโยงกับ
พื้นที่ชายแดน
- T10 ขาดแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะตามมาจากการเจริญเติบโต
ของการท่องเที่ยว
- T11 การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลที่เร่งให้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
- T12 ปัญหาข้อพิพาทกันของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีนซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการค้า
การลงทุนของประเทศทั่วโลก
- T13 กฎระเบียบบางส่วนยังล้าสมัย มีขั้นตอนยุ่งยากทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า
- T14 มีปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองและปัญหาการลักลอบนำเข้ายาเสพติด
- T15 ปัญหาทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน
- T16 โครงสร้างของประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ทำให้ขาดแคลนแรงงานและส่งผลกระทบต่อการเข้าถึง
และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ๆ

- T17 เกษตรกรยังไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีขาดแคลนอุปกรณ์ที่ทันสมัย สัญญาณอินเทอร์เน็ต
ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่
- T18 การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันผู้ประกอบการ ขาดการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ เพื่อ
ส่งเสริมการดำเนินธุรกิจร่วมกัน และขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4.2 เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

“ท่องเที่ยวบนพื้นฐานวัฒนธรรมร่วมสมัย ยกกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร สิ่งแวดล้อมยั่งยืน
สู่เศรษฐกิจมั่นคง”

รูปที่ 4.2-1 เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคเหนือ พ.ศ. 2566-2570

4.3 ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

- 1) ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ด้านการท่องเที่ยวสร้างสรรค์
- 2) ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง
- 3) ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ด้านการค้า การลงทุน เศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า
- 4) ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

4.4 สรุปโครงการสำคัญแบ่งตามประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

4.4.1 โครงการสำคัญตามประเด็นการพัฒนาที่ 1 ด้านการท่องเที่ยวสร้างสรรค์

- 1) โครงการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

4.4.2 โครงการสำคัญตามประเด็นการพัฒนาที่ 2 เกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง

- 1) โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2
- 2) โครงการส่งเสริมเกษตรปลอดภัย สู่เกษตรอินทรีย์

- 4.4.3 โครงการสำคัญตามประเด็นการพัฒนาที่ 3 ด้านการค้า การลงทุน เศรษฐกิจเพิ่มมูลค่า
- 1) โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าชายแดนกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2
 - 2) โครงการเพิ่มขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากในการแข่งขันด้านการค้ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2
- 4.4.4 โครงการสำคัญตามประเด็นการพัฒนาที่ 4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
- 1) โครงการฟื้นฟูอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 2) โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแก้ไขและป้องกันปัญหาหมอกควัน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2
 - 3) โครงการเพิ่มขีดความสามารถ ในการจัดการสาธารณภัย

5. การประชาสัมพันธ์เพื่อแนะนำโครงการและรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายการสัมมนาเพื่อแนะนำโครงการและรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- 1) ผู้บริหาร ผู้แทนระดับจังหวัดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานจังหวัด แขวงทางหลวง แขวงทางหลวงชนบท ขนส่งจังหวัด สำนักงานการท่องเที่ยวองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เป็นต้น
- 2) ผู้บริหารภาคเอกชนและผู้ประกอบการ เช่น สภาอุตสาหกรรมจังหวัด หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัด ผู้ประกอบการขนส่งและโลจิสติกส์ผู้ประกอบการโรงแรมและผู้ประกอบการท่องเที่ยว เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบภาพรวมโครงการขอบเขตการศึกษา กรอบแนวคิดการพัฒนาของโครงการ รวมทั้งแผนการดำเนินการศึกษาโครงการและระยะเวลาในการดำเนินงาน
- 2) กลุ่มเป้าหมายได้ร่วมแลกเปลี่ยน ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการศึกษาของโครงการ และแนวคิดทิศทางการพัฒนาโครงการ ในพื้นที่ต่าง ๆ

คณะผู้ศึกษาได้รับข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น และประเด็นที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ไปพิจารณาประกอบในการการศึกษาและแนวคิด ทิศทางการพัฒนาโครงการอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ และยกระดับศักยภาพการพัฒนาต่อไป

หน่วยงานเจ้าของโครงการ

สำนักส่งเสริมระบบการขนส่งและจราจรในภูมิภาค สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
เลขที่ 35 ถนนเพชรบุรี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
โทรศัพท์ : 0-2215-1515 ต่อ 3041, 3042, 3045

กลุ่มบริษัทที่ปรึกษา

บริษัท โชติจินดา คอนซัลแตนท์ จำกัด

เลขที่ 1473/4 อาคารโชติจินดา ซอยพัฒนาการ 31/1 ถนนพัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง
กรุงเทพมหานคร 10250
โทรศัพท์ : 0-2318-7235
อีเมล : chotichinda@chotichinda.com

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เลขที่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์ : 053-941-300 โทรสาร : 053-217-143
อีเมล : contact@cmu.ac.th

บริษัท ดีเคด คอนซัลแตนท์ จำกัด

เลขที่ 1199 อาคารปิยวรรณ ชั้น 8 ถนนพหลโยธิน แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ : 0-2619-9931 โทรสาร : 0-2619-9932
อีเมล : dc@decade.co.th